

Yhteistoimintaneuvotteluiden päättäminen

Khall 17.09.2024 § 200

Valmistelija

vt. hallintojohtaja Pirkkalainen Tarja

Kuntien toiminta on suuressa murroksessa ja tulevaisuus näyttää hyvin haastavalta. Taustalla on mm. väestörakenteen nopea muutos ja julkisen talouden sopeuttaminen, joka vaikuttaa kuntien talouteen mm. kuntien valtionosuuksien pienentyessä ja kuntien kustannusten kasvaessa.

Kunnissa painottuvat lapsi- ja nuorisoiäluokkien palvelut, hyvinvointipalvelut sekä TE-palvelut, jotka tuotetaan työllisyysalueilla. Kuntien tehtävät kokonaisuutena joudutaan sopeuttamaan nopealla aikataululla toiminnallisesti, taloudellisesti ja rahoituksen osalta.

Haapaveden vuoden 2025 talousarvion valmistelun pohjaksi on arvioitu kaupungin tulopohjaa ja menokehitystä. Tämän arvioinnin perusteella talous on ilman toiminnallisia ja taloudellisia sopeuttamistoimenpiteitä noin 1M€ alijäämäinen vuonna 2025.

Kaupungin taloudellinen tilanne kiristyy uuden TE24-lain myötä kasvavien työllistämiskustannusten ja vertailukelpoisten valtionosuuksien pienentymisen vuoksi. Myös palkkaratkaisut sekä korkojen ja hintojen nousu lisäävät kuntien kustannuksia. Lisäksi painetta talouteen aiheuttaa sote- ja pela- kiinteistöjen vuokratuottoihin kohdistuva epävarmuus vuodesta 2025 lukien.

Lisäksi konsernituloksen pysyminen ylijäämän puolella on jatkossakin haastavaa. Tytäryhtiöt eivät pysty lähivuosina tekemään positiivista tulosta mm. kasvaneiden korko- ja muiden kustannusten vuoksi, sillä näiden siirtäminen perittäviin vuokriin ja muihin tuottoihin on sopimuksellisesti ja toiminnallisesti vaikeaa.

Kaupungin talouden tulovirran ja menojen tasapainottaminen ovat keskeisiä, jotta vuosikate riittää poistoihin sekä tulevaisuuden investointeihin. Verotuloja ja työllisyyttä lisäävät investoinnit ovat tulevaisuuden avaintekijöitä, joten kaupungin toiminnan strateginen tarkastelu sekä kehittäminen tulee olla jatkuvaa.

Kaupungin taloutta korjaavia toimenpiteitä tulee vuodelle 2025 olla yhteensä 1,0 milj.euroa. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että käynnistetään koko henkilöstöä koskevat työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaiset yhteistoimintaneuvottelut, joissa käsitellään yhteistoimintalain 4 §:n 1. momentin 1-4 kohtien mukaisia asioita.

Yhteistoimintamenettely

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;

- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Taloustilanteen takia Haapaveden kaupunki on velvollinen aloittamaan yhteistoimintaneuvottelut.

Yhteistoimintamenettely ja -neuvottelu ulottuu koko kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön. Talouden tasapainottaminen tulee todennäköisesti edellyttämään rakenteellisia ja pysyviä muutoksia kunnan palveluissa, toiminnoissa ja tehtävissä.

Yhteistoimintaneuvottelut eivät koske kunnan tytäryhtiöitä, mutta myös tytäryhtiöiden taloustilanteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Yhteistoimintamenettelyssä läpikäytävien työnantajan harkitsemien toimenpiteiden toteutus olisi mahdollista vuosien 2025-2027 aikana. Nyt käytävässä yhteistoimintamenettelyssä käytettävissä tulee olla kaikki Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 4 §:n kohdan 4 mukaiset toimenpiteet.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Jussila Esa

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että:

1. henkilöstömenoihin kohdentuva säästötavoite vuodelle 2025 on n. 0,6 M€ ja muihin kaupungin menoihin n. 0,4 M€.
2. käynnistää yhteistoimintaneuvottelut, koska säästötavoitetta ei voida saada aikaan ilman laajoja koko organisaatioon kohdistuvia toimenpiteitä. Työnantajan tulee neuvotella asiasta henkilöstön edustajien kanssa ennen kuin tekee ratkaisuja.
3. yhteistoimintaneuvottelu koskee koko kaupungin henkilöstöä,
4. valtuuttaa kaupunginjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi,
5. nimeää yhteistoimintaneuvotteluihin työnantajanedustajiksi kaupunginjohtajan, vt. hallintojohtajan ja talousjohtajan
6. kaupunginjohtaja tiedottaa kaupunginhallitusta säännöllisesti yt-neuvottelujen etenemisestä.

Käsittely

Merkittiin, että asiantuntijana kuultiin talousjohtaja Johanna Hurskaista.

Päätös

1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.
3. Hyväksyttiin.
4. Hyväksyttiin.
5. Hyväksyttiin.
6. Hyväksyttiin.

Valmistelija

vt. hallintojohtaja Pirkkalainen Tarja

Kaupunginhallitus päätti (Khall 17.09.2024 § 200) käynnistää tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaiset, koko kunnan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut talouden tasapainottamiseen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi vuonna 2025.

Yhteistoimintaneuvotteluita käytiin yhteensä kuusi kertaa.

- 25.9.2024 annettiin neuvotteluesitys
- 30.9. vaihtoehtojen tarkastelua
- 8.10.2024 käsiteltiin yleishallinnon alainen talous- ja toimistopalvelut ja tietohallinto sekä teknisen lautakunnan ratkaisuehdotus
- 15.10.2024 käsiteltiin kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan alainen kirjastopalvelut sekä työllisyyspalvelut, ratkaisuehdotus
- 5.11.2024 käsiteltiin kansalaisopiston johtokunta, Jokihelmen opisto, hyvinvointilautakunnan alainen liikuntapalvelut sekä ympäristö- ja terveystalouden ympäristöpalvelut
- 13.11.2024 täsmennettiin tietohallinto ja käsiteltiin työllistymisen toimintasuunnitelma sekä neuvottelujen yhteenveto

Neuvotteluissa työnantajan edustajina olivat kaupunginjohtaja, vt. hallintojohtaja, talousjohtaja ja henkilöstön edustajina pääluottamusmiehet. Neuvottelut toteutettiin yhteistoimintalain mukaisesti määräaikoja noudattaen. TE- palveluille on tehty ilmoitus neuvoteltavista toimenpiteistä ja arvioiduista henkilöstövaikutuksista. Yhteistoimintavelvoite on täytynyt, kun asiasta on neuvoteltu lain edellyttämällä tavalla ja käsiteltävän asian kannalta tarpeelliset tiedot on annettu. Henkilöstöä on tiedotettu neuvotteluiden etenemisestä ajantasaisesti.

Neuvotteluissa päädyttiin liitteen mukaisiin toimenpiteisiin ja pysyviin säästöihin henkilöstökulujen osalta 0,546 M€. Päätöksen liite on viimeisen neuvottelun 13.11.2024 pöytäkirja, joka sisältää yhteistoimintaneuvotteluiden neuvottelutuloksen sekä työllistymistä edistävän toimintasuunnitelman.

Yhteistoimintalain (449/2007) 5 §:n 2 momentin mukaan laajakantoiset tai henkilöstöä yleisesti koskevat asiat käsitellään 14 §:ssä tarkoitetussa yhteistoimintaelimessä. Yhteistoimintalain 14 §:n mukaan kunnassa on yhteistoimintaelin, joka koostuu työnantajan ja henkilöstön edustajista. Haapaveden kaupungissa yhteistoimintaelimenä toimii kaupungin yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunnassa ovat jäsenenä työnantajan nimeämät edustajat sekä henkilöstön edustajina pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut.

Yhteistyötoimikunta on käsitellyt neuvottelutuloksen 15.11.2024 ja merkinnyt neuvottelutuloksen tiedokseen.

Haapaveden kaupungille on saapunut 13.11.2024 sähköpostitse, viimeisen muutosneuvottelun jälkeen, Avi:n kirje kirjaston henkilöstömitoituksista. Kirje ei velvoita muutospaineita neuvotteluesitykseen. Kirje on asiakohdan oheismateriaalina.

Esittelijä kaupunginjohtaja Jussila Esa

Päätösehdotus Neuvottelujen tuloksena työnantajaosapuoli esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

1. Irtisanominen ja muu palvelussuhteen olennainen muutos:
Haapaveden kaupunki irtisanoo 10 henkilöä, 2 tehtävää jätetään täyttämättä sekä muuttaa 4 henkilön palvelusuhdetta. Irtisanottavien virat ja toimet sekä täyttämättä jätettävät toimet lakkautetaan. Lisäksi yksi peruskoulun opettajan virka lakkautetaan, mikäli kaikille vakituisille opettajille ei ole opetettavaa luokkaa syksyllä 2025.
2. Toteaa yhteistoimintaneuvottelut käydyksi yhteistoimintavelvoitteen mukaisesti ja päättää (KHALL 17.9.2024 § 200) käynnistämänsä yhteistoimintamenettelyn.
3. Kaupunginhallitus määrää asianosaiset viranhaltijat hallintosäännön mukaisesti toimeenpanemaan virkojen ja toimien lakkauttamiset ja päättämään työ- virkasuhteet neuvottelun lopputuloksen mukaisesti sekä toimeenpanemaan muutokset palvelussuhteiden sisällöissä.

Sovellettavat Haapaveden kaupungin hallintosäännön § ovat:

36 § Kaupunginhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa.

37 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen.

44 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen.

52 § Palvelussuhteen päättäminen.

Käsittely Merkittiin, että kokouksesta poistuivat esteellisenä (intressijäävi) tämän asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi:
Outi Pekkala.

Keskustelun aikana Aila Aakko teki vastaehdotuksen:

Esitämme, että kaupunginhallitus palauttaa asian uudelleen valmisteluun ja uudelleen valmistelussa otetaan huomioon:

* Johtoryhmän tarkastelu ja johtoryhmä mukaan yt-neuvotteluihin.

* Ei perusteta kotoutumis- ja työllisyyskoordinaattorin virkaa (80 000 euroa) vaan perustetaan yhteinen alueellinen työllisyys- ja kotoutumiskoordinaattorin virka yhdessä Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kanssa (palkkaus kvtes:n mukainen, koulutus vähintään alempi korkeakoulututkinto). Palkkaus jakaantuu neljän kunnan kesken suhteellisesti jaettuna. Lisäksi perustetaan työllisyyskoordinaattorin toimi Haapavedelle.

* Edellisten lisäksi esitämme, että Mieluskylän koulun lakkauttaminen otetaan pois yt-neuvotteluista, koska nykytiedon mukaan oppilasennuste on ensi syksynä 40 oppilasta. Mieluskylän koulun lakkauttamisesta kaupunginhallitus tekee erillisen oman esityksen kaupunginvaltuustolle koulun jatkamiseksi siten, että koulu saa jatkaa toimintaansa seuraavat kaksi vuotta, minkä jälkeen kouluverkkoasia tarkastellaan kokonaisuudessaan uudelleen sen hetkisen tilanteen ja ennusteiden mukaisesti.

Vastaehdotuksen jättäjinä olivat myös:
Raili Heikkilä, Marko Martinmäki, Ulpu Ollila, Ilkka Repo.

Puheenjohtaja rajasi keskustelun koskemaan pelkästään asian palauttamista valmisteluun.

Asian palauttamista kannatettiin.

Puheenjohtaja totesi, että asian palauttamista valmisteluun on kannatettu, joten on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä. Asian käsittelyä jatketaan on JAA ja asia palautetaan valmisteluun on EI. Puheenjohtajan ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Asian käsittelyä jatketaan (JAA) puolesta äänestivät: Jussila Raimo, Kolehmainen Anri, Niemelä Timo, Ollila Päivi, Riuttanen Hannu. Asia palautetaan valmisteluun (EI) puolesta äänestivät: Aakko Aila, Heikkilä Raili, Martinmäki Marko, Ollila Ulpu, Repo Ilkka.

Äänestyksen tulos: 5-5, joten puheenjohtajan ääni ratkaisee. Puheenjohtajan ääni JAA, joten asian käsittelyä jatketaan.

Keskustelun aikana Ilkka Repo teki vastaehdotuksen: Kaupunginhallitus ei hyväksy neuvottelun lopputulosta ja työllisyyspalvelut tulisi käydä vielä uudelleen läpi kokouksessa annettujen ehdotusten mukaisesti.

Keskustelun aikana Ilkka Repo perui vastaehdotuksensa.

Keskustelun aikana kaupunginjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen. Muutettu päätösehdotus kohta 3:

3. Kaupunginhallitus määrää asianosaiset viranhaltijat hallintosäännön mukaisesti toimeenpanemaan virkojen ja toimien lakkauttamiset ja päättämään työ- virkasuhteet neuvottelun lopputuloksen mukaisesti sekä toimeenpanemaan muutokset palvelussuhteiden sisällöissä. Työllisyys- ja kotouttamiskoordinaattorin virasta päätetään erikseen.

Päätös

1. Irtisanominen ja muu palvelussuhteen olennainen muutos: Haapaveden kaupunki irtisanoo 10 henkilöä, 2 tehtävää jätetään täyttämättä sekä muuttaa 4 henkilön palvelusuhdetta. Irtisanottavien virat ja toimet sekä täyttämättä jätettävät toimet lakkautetaan. Lisäksi yksi peruskoulun opettajan virka lakkautetaan, mikäli kaikille vakituksille opettajille ei ole opetettavaa luokkaa syksyllä 2025.
2. Toteaa yhteistoimintaneuvottelut käydyksi yhteistoimintavelvoitteen mukaisesti ja päättää (KHALL 17.9.2024 § 200) käynnistämänsä yhteistoimintamenettelyn.
3. Kaupunginhallitus määrää asianosaiset viranhaltijat hallintosäännön mukaisesti toimeenpanemaan virkojen ja toimien lakkauttamiset ja päättämään työ- virkasuhteet neuvottelun lopputuloksen mukaisesti sekä toimeenpanemaan muutokset palvelussuhteiden sisällöissä. Työllisyys- ja kotouttamiskoordinaattorin virasta päätetään erikseen.

Merkittiin, että kaupunginhallitus piti kokoustauon klo 13.25-13.29.

Merkittiin, että kaikki saapuvilla olijat ovat läsnä.

Merkittiin, että kaupunginhallitus piti kokoustauon klo 14.15 – 14.35.

Merkiitiin, että kaikilla saapuvilla olijat ovat läsnä.

Merkittiin, että Timo Niemelä saapui kokouspaikalle klo 14.34.

Merkittiin, että Ilkka Repo poistui kokouksesta tämän asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 14.53.

Merkittiin, että Outi Pekkala palasi kokoukseen klo 14.53.

Merkittiin, että Aleksi Hintta saapui kokoukseen tämän asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 14. 54.